

KIF RELIKWA TAS-SALIB TA' KRISTU SABET RUHHA FI SPANJA

Cantabria, fit-tramuntana ta' Spanja, hija d-dar ghal wahda mill-aktar fdalijiet gheziez fil-Kristjanezmu. Skont it-tradizzjoni il-monasterju ta' Santo Toribio de Liébana jzomm fil-kustodja tieghu l-akbar framment ippreservat tal-Lignum Crucis, is-Salib Veru li allagatament fuqu kien imsallab Kristu.

Fit-23 ta' Settembru 1512 il-Papa Gulju II ta lill-Monasteru ta' Santo Toribio de Liebana l-privilegg li jiccelebra is-

Sena Gubilari ghalih, filwaqt li rrikonoxxa l-importanza ta' din ir-relikwa. B'hekk, kien qed izid il-monasteru ma' hames postijiet qaddisa ohra tal-Kristjanežmu (flimkien ma' Ruma, Gerusalemm, Santiago de Compostela, u Caravaca de la Cruz), li kellhom il-fakolta li jiccelebraw sena Gubilari Mqaddsa kull seba' snin.

Sant Elena u s-Salib Imqaddes

Is-Salib Veru, tghid it-tradizzjoni, instab minn Sant'Elena ta' Kostantinopli, omm l-Imperatur Kostantinu, f'Gerusalemm madwar is-sena 326. Ordnat li jitwaqqa tempju Ruman li kien jinsab fuq il-Golgota u li jithaffer il-lok fejn ir-Rumani xeħtu s-slaleb wara li Gesu' flimkien maz-zewg hallelin gew maqtula. Hija rnexxilha tagħraf is-Salib Veru meta ragel mejjet rega' ha l-hajja wara li gie f'kuntatt mieghu, skont il-Leggenda tad-Deheb.

It-test ta' din l-istorja jghid hekk:

Gara li l-imperatur Adrianu ordna li fejn kien hemm is-salib, jimbena' tempju lil alla mara, sabiex kull min jzur dak il-post kellu jadura lil din alla mara, imma r-regina Elena qerdet dan it-tempju.

Leggendi lokali jghidu li kien hemm cirku zghir ta' nies li kienu jafu fejn is-salib veru kien midfun u dawn ghaddew din l-informazzjoni lill-familjari tagħhom matul is-sekli. Wieħed ragel jismu Guda hass li kellu jinforma lil Sant'Elena fejn ir-relikwi tas-Salib Veru kienu midfuna.

Meta haffru daqs 20 pass fil-fond, Guda sab tlett is-slaleb u gabhom quddiem ir-regina, ghaliex huwa ma kienx jaf liema minnhom kien is-salib awtentiku tal-Mulej Gesu'. Poggiehom f'nofs il-belt; ghall-habta ta' nofsinhar kien għaddej funeral ta'

ragel zaghzugh. Guda waqqaf il-funeral u qieghed is-salib wiehed wiehed fuq it-tebut. Meta pogga l-ahhar salib il-gisem mejjet ta' dak iz-zaghzugh ha l-hajja mill-gdid.

Kif tispjega tajjeb Monica Arrizabalaga fl-artiklu tagħha ghall-gurnal spanjol ABC Cultura, is-Sinjura Egeria fil-kitba tagħha *Itinerarium*, tiddeskrivi bir-reqqa kif ir-relikwa tas-Salib Imqaddes kienet diga tittieħed f'purċissljoni fil-jum tal-Gimħa l-Kbira tard fis-seklu 4. Il-paragrafi 74 u 75, il-Qima lejn is-Salib, jaqraw hekk:

“Imbagħad jitħejja siggu ghall-isqof fuq il-Golgota wara Salib li huwa wieqaf warajh; l-isqof ipoggi bil-qieghda u titqiegħed quddiemu mejda mghottija bi tvalja ta' l-ghazel; id-djakni jingabru madwar il-mejda li fuqha titqiegħed kaxxa tal-fidda li fiha huwa preservat l-injam imqaddes tas-Salib. Tinfetah il-kaxxa u l-injam jinhareg flimkien mat-titlu (il-kundanna ta' Kristu) u dawn jigu esposti fuq il-mejda. L-isqof jzomm l-injam imqaddes tas-Salib f'idu mhares mid-djakni..... u skont l-uzanza, il-poplu kemm il-fidili kif ukoll l-katekumeni jghaddu minn quddiem l-isqof u filwaqt li jbaxxu rashom, ibusu ir-relikwa. Jiena ma nafx meta, imma jingħad li xi hadd gidem bicca mis-salib u seraq il-porzjon ta' l-injam u huwa għalhekk li jkun mhares sew mid-djakni biex ma jigrix li xi hadd li jersaq biex iqim lir-relikwa jirrepeti dik l-azzjoni.”

Relikwi tas-Salib jaslu fl-Ewropa

Filwaqt li r-relikwa kienet mizmuma gewwa Gerusalemm, frammenti minnu kienu diga' waslu fl-Ewropa sa mill-5 seklu bhal fil-kaz tal-monasteru famuz tas-Salib Imqaddes f'Poiters, Franza. Izda l-akbar framment tas-Salib Imqaddes wasal fi

Spanja minn Gerusalemm (jew skont ohrajn minn Ruma) minn San Turibju ta' Astorga.

Il-websajt tal-monasteru tispjega li r-relikwa hija parti mid-driegħ tax-xellug tas-Salib Imqaddes. Jippreseva t-toqba fejn kienet imsammra id Kristu.

hajja ta' aktar minn elf sena.

It-tradizzjoni ssostni li wara l-mewt ta' Turibju ta' Astorga, ir-relikwi tieghu u dawk tas-Salib Imqaddes ittiehdu f'monasteru gewwa Liebana fejn ir-relikwa hija mizmuma u meqjuma llum. Verzjonijiet ohra jghidu li s-Salib gie imcaqlaq minn Astorga ghal Liebana hafna aktar tard fit-8 seklu biex jinzamm fis-sigur minn invazuri Musulmani.

Fis-seklu 16 l-injam gie maqtugh bir-reqqa, iffurmat bhala salib u mqiegħed f'relikwarju tal-fidda li fih jinsab għal issa. L-injam huwa dak tac-cipru tal-Mediterran (Cupressus sempervirens). Sigar ta' dan it-tip għandhom

B'kejulta' 24 pulzier gholi, 14 il-pulzier tul u kwazi 1.5 pulzier hxuna, hija l-akbar relikwa preservata tas-Salib ta' Kristu, sahansitra akbar minn dik mizmuma f'San Pietru f'Ruma.

Testijiet xjentifici li saru fl-1958 ivverifikaw li l-injam tas-Salib Imqaddes huwa Cupressus Sempervirens, varjetà ta' cipru indigena fil-Palestina u aktar minn 2,000 sena.